

Nr 1

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående allmänna flaggdagar.

I en inom första kammaren väckt motion, I: 6, har herr *Lundström* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse anhålla att Kungl. Maj:t måtte 1. ombesörja en enhetlig ordning för beslutanderätten i fråga om rikets officiella flaggdagar, 2. företaga en allmän översyn av de officiella flaggdagarna, 3. snarast möjligt ombesörja att dagar, då val till riksdagens andra kammare och allmänna kommunala val äger rum, blir allmänna flaggdagar.

I en inom andra kammaren väckt motion, II: 10, har herr *Rimmerfors* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om åtgärder som kan leda till upptagandet av FN-dagen, den 24 oktober, bland de allmänna flaggdagarna. Båda motionerna har hänvisats till allmänna beredningsutskottet, som upptagit dem till gemensam behandling.

I motion I: 6 anföres bl. a. att det finnes två slag av allmänna flaggdagar, nämligen dels de allmänna flagg- och salutdagarna, som bestämmes av Konungen som krigsmaktens högste befälhavare, och dels de övriga officiella flaggdagar som tillkommit på tillskyndan av bestyrelsen för svenska flaggans dag och infört i almanackan med Vetenskapsakademiens medgivande.

Motionären anser det naturligt, om Kungl. Maj:t ensamt ägde besluta om flaggdagar.

1949 års riksdag anhöll i anledning av en i frågan väckt motion, att Kungl. Maj:t måtte ombesörja en enhetlig ordning för rikets allmänna flaggdagar. Ärendet är emellertid alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Motionären anser vidare att en allmän översyn av de allmänna flaggdagarna bör företagas, varvid särskilt bör övervägas om icke de dagar, då allmänna riksdags- och kommunalval äger rum, bör göras till allmänna flaggdagar.

I motion II: 10 redogöres för tillkomsten och användningen av FN-flaggan. Motionären anser, att innebörden av FN-dagen skulle understrykas, om dagen gjordes till flaggdag. FN-idén skulle härigenom få en starkare förankring i det allmänna medvetandet. Framställning om att FN-dagen skulle göras till allmän flaggdag lär ha gjorts hos Kungl. Maj:t, men frågan har strandat på att viss oklarhet råder rörande tillvägagångssättet vid fastställande av allmänna flaggdagar.

Beträffande motiveringarna i övrigt får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet

Sedan år 1939 är i almanackan vissa dagar angivna såsom allmänna flaggdagar. Antalet sådana dagar är femton (därav två f. n. sammanfaller), nämligen fem kyrkliga högtidsdagar, sex kungliga bemärkelsedagar, svenska flaggans dag, nobeldagen, den 1 maj och den 6 november.

I tjänstereglemente för krigsmakten av den 17 juni 1960 har bestämmelser givits beträffande bl. a. flaggning med s. k. tvärskuren flagga på nyssnämnda dagar, av vilka fem dessutom är s. k. salutdagar. I övrigt har frågan om allmänna flaggdagar icke i någon form reglerats av statsmakterna. Uppgifterna i almanackan har tillkommit på enskilt initiativ och valet av dagar synes av almanackans utgivare, Vetenskapsakademien, ha avsetts att motsvara allmänt omfattade önskemål.

Vid 1949 års riksdag behandlades en motion, vari hemställdes att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte ombesörja dels en enhetlig ordning för rikets samtliga allmänna flaggdagar och dels att flaggdagarna skulle utökas med de övriga nordiska ländernas nationaldagar och Förenta nationernas dag, den 24 oktober.

I utskottsutlåtandena över motionen (första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 1 och andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 3) framhölls att det borde få ankomma på Kungl. Maj:t att utan anvisning av riksdagen besluta om införande av nya flaggdagar, men utskotten hemställde om en anhållan från riksdagen att Kungl. Maj:t måtte ombesörja den begärda, enhetliga ordningen. Utskottens förslag bifölls av riksdagen. Ärendet är i Kungl. Maj:ts skrivelse nr 30 till innevarande riksdag redovisat såsom beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

De nu föreliggande motionerna syftar till dels att få till stånd en enhetlig ordning för beslutanderätten i fråga om flaggdagarna och en översyn av dem (I: 6) och dels att dagar för andrakammarval och kommunalval (I: 6) samt FN-dagen (II: 10) skall upptagas bland de allmänna flaggdagarna.

Utskottet har icke ansett sig böra taga ståndpunkt till spørsmålet, vilka dagar som bör vara allmänna flaggdagar. Däremot finner utskottet önskvärt med en fast ordning för bestämmandet av sådana dagar och anser prövningen av dessa frågor böra få ankomma på Kungl. Maj:t. Då riksdagen emellertid redan avlåtitt framställning i ärendet till Kungl. Maj:t finner utskottet icke anledning till annan hemställan än

att riksdagen i anledning av motionerna I: 6 och II: 10 i skrivelse till Kungl. Maj:t giver till känna vad utskottet ovan anfört.

Stockholm den 15 februari 1961

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Anderson, Carl Albert*, Möller, Sörlin, Andersson, Axel Emanuel, Ringaby, Olofsson, Uno, Larsson, Lars, Hedström, Gustafsson, Nils-Eric, Hellebladh, Widen* och Peterson, Eric;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herrar Johnsson i Skoglösa, Dickson*, fru Jäderberg, herr Svensson i Kungälv, fru Thunvall, herrar Carlsson i Huskvarna, Nilsson i Bästekille*, Björkänge*, Gustafsson i Uddevalla, Keijer och fröken Andersson i Lerum*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.